

Studieplan Oplossingsgerichte therapie

1.0 - Het conceptuele deel

Het conceptuele deel is het gedeelte waarin het algemeen conceptueel kader van de te accrediteren scholing expliciet wordt gemaakt en waarbij het motto "de relatie met het beroep als uitgangspunt" is.

1. Beschrijf in het kort de visie, missie en beroepssituatie voor de scholing waar u accreditatie voor aanvraagt.

Oplossingsgerichte therapie is een relatief nieuwe vorm van gesprekstherapie. De aanpak verschilt sterk van de meeste andere therapievormen omdat oplossingsgerichte therapie zich meer concentreert op de oplossing dan op het problemen. En dat werkt: een gemiddeld traject beslaat slechts vijf sessies. De methode uit de opleiding Oplossingsgerichte therapie kunt u onder andere toepassen bij cliënten met gezins- en relatieproblemen, depressiviteit, dwangstoornissen, (eet)verslavingen en stress.

2. Beschrijf op welke zorgverleners de scholing is gericht.

De opleiding is gericht op de therapeut, counselor, coach, gewichtsconsulent of hulpverlener die deze unieke methode wil inzetten bij de begeleiding van zijn cliënten.

3. Beschrijf hoe de scholing bijdraagt tot een beroeps relevante deskundigheidsbevordering van de zorgverlener.

Therapeutische hulpverlening richt zich tegenwoordig steeds meer op kortdurende en effectieve behandelmethoden. Om die reden is oplossingsgerichte therapie en oplossingsgericht werken onder counselors, coaches, hulpverleners en therapeuten in korte tijd zeer populair geworden.

In de opleiding Oplossingsgerichte therapie ontdekt de student wat oplossingsgericht werken inhoudt, hoe hij het toepast en welke verrassende resultaten hij ermee kan bereiken. De student leert oplossingen centraal te stellen – niet de problemen – en haalbare doelen te formuleren. Hij neemt samen met de cliënt zijn situatie kritisch onder de loep, spoort hem aan tot verandering en bewaakt de voortgang.

Heeft de student de opleiding met succes afgerond, dan beschikt hij over de vaardigheden om oplossingsgerichte therapie in te zetten bij de begeleiding van zijn cliënten.

4. Beschrijf de voorwaarden voor de toelating (gedefinieerd minimaal instroomniveau).

Er zijn geen harde voorwaarden voor de toelating; er is geen specifieke vooropleiding vereist. Minimaal havo- of mbo-denkniveau is wenselijk.

2.0 - Het contextuele deel

In deze paragraaf dient beschreven te worden de voorzieningen die er voor zorgen dat de doelstellingen van de scholing bereikt worden.

1. Beschrijf hoe het gebouw/lokaal en de voorzieningen zijn toegerust voor het lesgeven. Omschrijf ook de noodzakelijke leermaterialen die aanwezig zijn.

Dit is een thuisstudie met docentbegeleiding via e-study, hierdoor worden er geen eisen aan de leeromgeving gesteld.

2. Beschrijf de wijze van toetsing en/of evaluatie van het leerresultaat bij de studenten.

Het leerresultaat wordt formatief getoetst middels tussentijdse toetsvragen na elke les en een afsluitend examen. De lesstof bevat daarnaast opdrachten waarmee de student het geleerde in de praktijk kan oefenen.

3. Beschrijf de wijze waarop de kwaliteit van de scholing wordt bewaakt.

- *Het lesmateriaal is samengesteld door een ervaren vakdocent. CIVAS houdt de vakontwikkelingen bij.*
- *CIVAS vraagt studenten actief om feedback, zodat ze zicht houdt op de klanttevredenheid.*
- *CIVAS is als aanbieder van beroepsgerichte scholing geregistreerd bij het Centraal Register Kort Beroepsonderwijs (CRKBO). Opname in het CRKBO-register gebeurt op basis van een onafhankelijke kwaliteitstoets die wordt uitgevoerd door het CPION. Opname in het CRKBO-register geeft aan dat CIVAS aan de gestelde kwaliteitseisen voldoet.*
- *CIVAS is aangesloten bij de Nederlandse Raad voor Training en Opleiding (NRTO). De NRTO is de overkoepelende brancheorganisatie voor particuliere trainings- en opleidingsinstituten in Nederland. CIVAS conformeert zich aan de door de NRTO opgestelde Algemene voorwaarden en Gedragscode.*
- *Via de website zijn het studiereglement, het examenreglement en de klachtenprocedure die CIVAS hanteert door iedereen in te zien.*

3.0 - Het contentuele deel

Dit betreft de inhoud van de scholing. In dit onderdeel wordt de inhoud beschreven zodat duidelijk zichtbaar wordt wat uw scholing inhoudelijk brengt.

1. Geef een uitgebreid overzicht van de lesstof (inhoud van het programma).

Les 1: Korte oplossingsgerichte therapie

Les 2: Grondhouding van de therapeut

Les 3: Het therapeutische gesprek

Les 4: Motivatie en weerstand

Les 5: Het behandelproces

Les 6: Oplossingsgerichte groepstherapie

Les 7: Oplossingsgerichte gezinstherapie

Les 8: Korte oplossingsgerichte therapie met kinderen en jeugdigen

Les 9: Oplossingsgerichte cognitieve therapie – deel I

Les 10: Oplossingsgerichte cognitieve therapie – deel II

2. Omschrijf duidelijk de leerdoelen/eindtermen.

- *De student kent de achtergrond en basisprincipes van korte oplossingsgerichte therapie.*
- *De student is bekend met de grondhouding en gesprekstechnieken van de therapeut.*
- *De student kent de rol van verbale en non-verbale communicatie in het therapeutisch gesprek.*
- *De student kan oplossingsgerichte vragen stellen.*
- *De student begrijpt hoe mensen veranderen en de rol van weerstand en kent technieken om weerstand te verminderen.*
- *De student is bekend met motiverende gesprekstechnieken.*
- *De student kent de fasen van een oplossingsgericht begeleidingstraject en hun invulling.*
- *De student kent de uitgangspunten van oplossingsgerichte groepstherapie.*
- *De student kent de uitgangspunten van oplossingsgerichte gezinstherapie.*
- *De student kent de uitgangspunten van oplossingsgerichte therapie met kinderen en jeugdigen.*
- *De student is bekend met de oplossingsgerichte cognitieve therapie en haar toepassingsmogelijkheden.*

3. Indien van toepassing; toon het HBO-niveau van de scholing aan door middel van de uitwerking van tenminste 2 HBO-kerncompetenties (zie document '[voorbeeld HBO Kerncompetenties](#)'). Indien het een aanvraag voor een vakopleiding betreft, dienen alle relevant zijnde HBO-kerncompetenties uitgewerkt te worden.

I Brede professionalisering

De student wordt aantoonbaar toegerust met actuele kennis die aansluit bij recente (wetenschappelijke) kennis, inzichten, concepten en onderzoeksresultaten, teneinde zich te kwalificeren voor:

- *het zelfstandig kunnen uitvoeren van de taken van een beginnend beroepsbeoefenaar;*
- *de verdere professionalisering van de eigen beroepsuitoefening c.q. het beroep.*

1. De student beschikt over sociale en communicatieve vaardigheden.

1.1. De student luistert en houdt rekening met de cliënt zijn zorgen, waarden en overtuigingen over wat wel en niet mogelijk is.

1.2. De student vat samen, herhaalt, geeft feedback en maakt effectief gebruik van oogcontact, ondersteunende gebaren, volume, spreektempo en afstand en nabijheid.

1.3. De student kan overdracht, tegenoverdracht en ruis in communicatie verminderen.

1.4. De student creëert een veilige ruimte waarin de cliënt zich kan uiten.

1.5. De student hanteert een open houding, veroordeelt niet, accepteert, verkent, bevestigt en toont onvoorwaardelijke positieve waardering naar de cliënt.

2. De student handelt volgens de beroepsethiek die gangbaar is binnen het werkveld.

- 2.1. De student is zich bewust van tegenstrijdige belangen die kunnen ontstaan tussen cliënt, steunfiguren, collegae, de maatschappij en de student zelf.
- 2.2. De student kan tegenstrijdige belangen bespreekbaar maken.
- 2.3. De student is bekend met de website www.ceg.nl (Centrum voor Ethiek en Gezondheid dat werd opgericht op initiatief van voormalig minister Borst van Volksgezondheid, Welzijn en Sport) en blijft op de hoogte van relevante informatie over ethiek en moreel debat.
- 2.4. De student is op de hoogte van contra-indicaties en verwijst indien nodig door naar een specialist.

3. De student is in staat om een therapeutische relatie met de cliënt op te bouwen.

- 3.1. De student stelt de cliënt centraal en niet zijn agenda voor de cliënt.
- 3.2. De student gaat respectvol om met de cliënt en zijn of haar zienswijze, leerstijl en persoonlijke voorkeuren.
- 3.3. De student toont oprechte zorg voor het welzijn van cliënten.
- 3.4. De student maakt duidelijke afspraken en komt afspraken na.
- 3.5. De student communiceert duidelijk wat hij of zij doet en waarom.
- 3.6. De student waardeert en biedt ruimte voor expressie van de cliënt.
- 3.7. De student onthoudt zich van veroordelingen, maar ondersteunt de cliënt bij het onderzoeken van positieve of negatieve gevolgen van gedachten of gedrag.
- 3.8. De student toont zelfvertrouwen tijdens het werken met heftige emoties, raakt niet verstrikt in de emoties van de cliënt en kan tijdig de situatie sturen wanneer dat wel het geval dreigt te zijn.

4. De student beschikt over relevante (wetenschappelijke) kennis, teneinde verantwoorde praktische toepasbaarheid mogelijk te maken op het gebied van:

4.1 Grondhouding van de therapeut

- Mate van directiviteit
- Afstand en nabijheid
- Overdracht en tegenoverdracht
- Vertrouwelijkheid
- Respect, betrokkenheid en onvoorwaardelijke positieve waardering
- Empathie
- De roos van Leary
- Open, gesloten, suggestieve, retorische, discussie en E-in E-ex vragen
- Non-verbale communicatie
- Slecht nieuwsgesprek
- De-escalerende gesprekstechnieken
- Socratische dialoog
- Omgaan met weerstand, tegenslag en acceptatie

4.2. Omgaan met weerstand

- Weerstand benaderen als een onderdeel van het behandelproces
- Geloof in verandering bevorderen

- *Vergroten van motivatie*
- *Positieve zelfspraak ontlocken*
- *Evocatieve vragen stellen*
- *Hoop bieden*
- *Eenvoudige en tweezijdige reflectie*

4.3. Oplossingsgerichte werkwijze

- *Uitzonderingen zoeken*
- *Werken met de wondervraag*
- *Werken met schaalvragen*
- *Successen toeschrijven aan de cliënt en/of omgeving*
- *Naar reeds aanwezige oplossingen vragen*
- *Werken met het computermodel van de Shazer*
- *Werken met de eigen-kracht conferentie*
- *Werken aan de hand van het Brugse model*
- *Werken met cognitieve technieken*

4.4. Oplossingsgericht werken bij specifieke situaties en problematiek

- *Werken met groepen*
- *Werken met gezinnen*
- *Parenting toward solutions*
- *Werken met kinderen en jeugdigen*
- *Angststoornissen*
- *Dwangstoornissen*
- *Alcoholverslaving*
- *Depressie*
- *Posttraumatische stress*

II Probleemgericht werken

Het zelfstandig definiëren en analyseren van complexe probleemsituaties in de beroepspraktijk op basis van relevante kennis en (theoretische) inzichten, het ontwikkelen en toepassen van zinvolle (nieuwe) oplossingsstrategieën en het beoordelen van de effectiviteit hiervan.

5. Planmatig werken

5.1. De student kan de hulpvraag achterhalen.

5.2. De student kan bij het voeren van het eerste gesprek gebruik maken van het daarvoor bestemde protocol van de Shazer.

5.3. De student kan bij het voeren van vervolggesprekken gebruik maken van het daarvoor bestemde protocol van de Shazer.

5.4. De student kan flexibel afwijken van het protocol als de situatie daar om vraagt.

5.5. De student werkt non-directief en laat de cliënt de behandeldoelen en oplossingen bepalen.

5.6. De student geeft geen oordeel over gevonden oplossingen maar ondersteunt de cliënt bij het zoeken naar (nieuwe) mogelijke verbeteringen.

5.7. De student vraagt aan het einde van iedere sessie of het nog nodig is om een vervolgsessie te plannen.

5.8. De student kan motivatie vergroten als er geen hulpvraag of klacht is.

6. Analyse, probleemverkenning en overzicht

6.1. *Oplossingsgerichte therapie maakt geen gebruik van probleemanalyses. De student onthoudt zich van het maken van dergelijke analyses.*

6.2. *De student formuleert problemen in termen van klachten die verbeterd kunnen worden.*

6.3. *De student maakt gebruik van visuele middelen zoals het genogram om het overzicht bij cliënten te vergroten en mogelijke hulpbronnen bloot te leggen.*

6.4. *De student herkent belangrijke informatie.*

6.5. *De student maakt onderscheid tussen hoofd- en bijzaken.*

6.6. *De student maakt onderscheid tussen feiten en interpretaties.*